

4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / За ред. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт. 2023. 273 с.

5. Олійник Д.Б., Лівандовська І.С. Методологічні аспекти навчання граматики студентів 1-2 курсів з другої іноземної мови (німецької) по підручнику «Spektrum A1». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: Серія «Філологія». 2025. № 26 (94). С.42–45.

6. Тарнопольський О.Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б.Тарнопольський, М.Р.Кабанова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

7. Триндюк В.А., Скробака Ю.С. Розвиток іншомовної граматичної компетентності засобами автентичних інформаційних новин. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2022. Вип. 1. С. 63–69.

8. Шовковий В., Шовкова Т. Навчання студентів-германістів граматики німецької мови (інфінітивних конструкцій) за технологією «перевернутий клас». *Ars Linguodidacticae*. 2023. Вип. 12. С. 34–52.

9. Barkowski, H., Grommes, P., Lex, B., Vicente, S., Wallner, F., Winzer-Kiontke, B. *Deutsch als fremde Sprache. Einheit 3*. Stuttgart. Ernst Klett Sprachen Verlag. 2023. 200 s.

10. Brinitzer, M., Hantschel, H.-J., Kroemer, S., Möller-Frorath, M., Ros, L. *DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*. Stuttgart. Ernst Klett Sprachen Verlag. 2017. 200 s.

11. Sverlova, Olga. *Grammatik im Gespräch. Arbeitsblätter für den Deutschunterricht*. Berlin und München: Langenscheidt KG. 2008. 113 s.

REFERENCES

1. Budz, I.F., Pochenyk Ya.V. (2022). *Komunikativnyy pidkhid u navchanni hramatyky anhliys'koyi movy* [Communicative approach in teaching English grammar]. *Zakarpats'ki filolohichni studiyi*. Vyp. 27. Tom 1. S. 156–159. [in Ukrainian]

2. Hrachova, I.V. (2017). *Interaktyvni metody vykladannya hramatyky na zanyattyakh z anhliys'koyi movy u VNZ* [Interactive methods of teaching grammar in English classes at universities]. *Molodyy vchenyy*. № 11 (51). S. 201–204. [in Ukrainian]

3. Derkach, S.P. (2022). *Metod proektiv u navchanni praktychnoyi hramatyky anhliys'koyi movy* [The project method in teaching practical English grammar]. *Naukovyy visnyk Uzhorods'koho universytetu*. Seria: «Pedahohika. Sotsial'na robota». Vypusk 1 (150). S. 73–76. [in Ukrainian]

4. *Zahal'noyevropeys'ki Rekomendatsiyi z movnoyi osvity: vyvchennya, vykladannya, otsynuyannya* [Pan-European Recommendations on Language Education: Study, Teaching, Assessment]. (2023). Kyjiv: Lenvit. 273 s. [in Ukrainian]

5. Oliynyk, D.B., Livandovs'ka, I.S. (2025). *Metodolohichni aspekty navchannya hramatyky studentiv 1-2 kursiv z druhoi inozemnoyi movy (nimets'koyi) po pidruchnyku*

«Spektrum A1» [Methodological aspects of teaching grammar to 1st-2nd year students of the second foreign language (German) using the textbook «Spektrum A1»]. *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiya»* : Seriya «Filolohiya». № 26 (94). S. 42–45. [in Ukrainian]

6. Tarnopol's'kyu, O.B. (2019). *Metodyka vykladannya inozamnykh mov ta yikh aspektiv u vyshchiiy shkoli: pidruchnyk* [Methodology of teaching foreign languages and their aspects in higher education]. Dnipro: Universytet imeni Al'freda Nobelya. 256 p. [in Ukrainian]

7. Tryndyuk, V.A., Skrobaka, Yu.S. (2022). *Rozvytok inshomovnoyi hramatychnoyi kompetentnosti zasobamy avtentychnykh informatsiynykh novyn* [Development of foreign language grammatical competence by means of authentic information news]. *Akademichni studiyi. Seriya «Pedahohika»*. Vyp. 1. S. 63–69. [in Ukrainian]

8. Shovkovyy, V., Shovkova, T. (2023). *Navchannya studentiv-hermanistiv hramatyky nimets'koyi movy (infinitivnykh konstruktсий) za tekhnolohiyeyu «perevernutyy klas»* [Teaching German language students grammar (infinitive constructions) using the «flipped classroom» technology]. *Ars Linguodidacticae*. Vyp. 12. S. 34–52. [in Ukrainian]

9. Barkowski, H., Grommes, P., Lex, B., Vicente, S., Wallner, F., Winzer-Kiontke, B. (2023). *Deutsch als fremde Sprache. Einheit 3*. Stuttgart. Ernst Klett Sprachen Verlag. 200 p. [in German]

10. Brinitzer, M., Hantschel, H.-J., Kroemer, S., Möller-Frorath, M., Ros, L. (2017). *DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*. Stuttgart. Ernst Klett Sprachen Verlag. 200 p. [in German]

11. Sverlova, Olga. (2008). *Grammatik im Gespräch. Arbeitsblätter für den Deutschunterricht*. Berlin und München: Langenscheidt KG. 113 p. [in German]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ТОКАРЄВА Тетяна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: актуальні проблеми методики викладання німецької мови у закладах вищої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TOKARYEVA Tetyana – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Germanic Languages, Foreign Literature and Methods of their Teaching at the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: actual problems of the methodology of teaching German in high school.

Стаття надійшла до редакції 15.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 27.03.2026 р.

УДК 374.1:159.92

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-480-485

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ТЕРНАВСЬКА Тетяна –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту авіаційної діяльності Української державної льотної академії
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-9464-3175>
e-mail: ternavskaya_20@ukr.net

БСЛЯЄВА Анна –

аспірант Української державної льотної академії
ORCID: <https://orcid.org/00009-0002-0837-4755>
e-mail: belyaevaana@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ САМООСВІТИ ТА ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА ЯК ОРІЄНТИРИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІМИ ЮРИСТАМИ

У статті предметом дослідження є особливості належної організації самоосвіти та розкривається суть ролі юридичної практики у формуванні професійних компетентностей майбутніх юристів в період їх професійного навчання. Здійснено обґрунтування необхідності інтеграції теоретичної підготовки із дійсною практичною діяльністю та систематичним самостійним навчанням майбутнього правника. Окрім того, окреслено ключові підходи (методи), які сприяють розвитку професійних компетенцій (навичок та вмінь), що відповідають сучасним вимогам юридичної професії. Разом з тим, проаналізовано сучасні методи до формування професійних компетентностей майбутніх правників, досліджувався взаємозв'язок між якісною теоретичною підготовкою, системною самостійною навчальною діяльністю та набуттям практичного досвіду фахівцем. Обґрунтовано, що поєднання самоосвіти і практичної діяльності – є ключовими умовами формування конкурентоспроможного майбутнього юриста.

Опрацьовано та надано визначення поняття самоосвіти та її ролі у формуванні професійних компетентностей майбутніх юристів, а також сформульовано поняття юридичної практики та її значення при професійному вдосконаленні майбутнього професіонала. Доведено, що юридична практика виступає важливим інструментом формування професійних компетентностей.

Окреслено принципи ефективності самоосвіти, а також зауважено на наявності основних форм юридичної практики та їх сприяння у розвитку ключових навичок фахівця.

Шляхом окреслення основних методів самоосвіти та практичної діяльності майбутнього юриста, як самостійної і цілеспрямованої діяльності, встановлено які саме методи сприяють ефективному формуванню практичних навичок у правозастосовній діяльності.

В ході підготовки даної статті, вдалося досягнути поставленої мети щодо визначення ролі самоосвіти та юридичної практики у формуванні професійних компетентностей майбутніх юристів та обґрунтовано ефективні підходи (методи) до їх організації. Між тим, також і знайшло своє підтвердження, що самоосвіта та юридична практика є важливими взаємодоповнюючими процесами, а їх ефективне поєднання забезпечує високий рівень професійної підготовки майбутнього юриста.

Ключові слова: самоосвіта, юридична практика, професійні компетентності, професійна самореалізація, майбутні юристи, правнича освіта.

TERNAVSKA Tetiana –

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor

Department of Aviation Management

Ukrainian State Flight Academy

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-9464-3175>

e-mail: ternavskaya_20@ukr.net

BIELIAIEVA Anna –

Postgraduate Student

Ukrainian State Flight Academy

ORCID: <https://orcid.org/00009-0002-0837-4755>

e-mail: belyaevaaa@ukr.net

ORGANIZATION OF SELF-EDUCATION AND LEGAL PRACTICE AS GUIDELINES FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE LAWYERS

The article examines the peculiarities of the proper organization of self-education and reveals the role of legal practice in the formation of professional competencies of future lawyers during their professional training. The necessity of integrating theoretical training with real practical activity and systematic independent learning of a future legal professional is substantiated. In addition, key approaches (methods) that contribute to the development of professional competencies (skills and abilities) in accordance with the modern requirements of the legal profession are outlined.

At the same time, modern methods of forming professional competencies of future lawyers are analyzed, and the relationship between high-quality theoretical training, systematic independent educational activity, and the acquisition of practical experience by a specialist is studied. It is substantiated that the combination of self-education and practical activity is a key condition for the formation of a competitive future lawyer.

The concept of self-education and its role in the formation of professional competencies of future lawyers is defined, as well as the concept of legal practice and its importance for the professional development of a future specialist. It is proven that legal practice serves as an important tool for the formation of professional competencies.

The principles of effective self-education are outlined, and attention is drawn to the main forms of legal practice and their contribution to the development of key professional skills. By identifying the main methods of self-education and practical activity of a future lawyer as independent and purposeful activities, it is determined which methods contribute to the effective formation of practical skills in law enforcement activities.

In the course of preparing this article, the stated goal of determining the role of self-education and legal practice in the formation of professional competencies of future lawyers was achieved, and effective approaches (methods) to their organization were substantiated. It is also confirmed that self-education and legal practice are important complementary processes, and their effective combination ensures a high level of professional training for future lawyers.

Key words: self-education, legal practice, professional competencies, professional self-realization, future lawyers, legal education.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасний етап розвитку правової системи характеризується підвищеними вимогами до професійної підготовки майбутніх юристів. Теоретичні знання, отримані у закладах вищої освіти, часто не

забезпечують повною мірою готовності випускників – майбутніх правників до практичної діяльності. У зв'язку з цим, сучасними авторами Кушевська Н. М., Заверуха Ю. Г., Прилипка В. М., Грищенко А. І. актуалізується питання організації самоосвіти та

залучення студентів до юридичної практики як ключових орієнтирів формування професійних навичок [2; 4]. Однією з ключових проблем є розрив між теоретичними знаннями студентів – майбутніх юристів та їх здатністю застосовувати ці знання на практиці. Це зумовлює необхідність пошуку ефективних механізмів професійної самореалізації майбутніх юристів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми професійної підготовки майбутніх юристів активно досліджуються сучасними науковцями, які підкреслюють важливість компетентнісного підходу, інтеграції освіти і практики, а також розвитку здатності до самостійного навчання (Кушевська Н. М., Заверуха Ю. Г., Прилипо В. М., Грищенко А. І., Кириленко С.М.). Грищенко А. І. зазначає, що значна увага приділяється реформуванню юридичної освіти та її адаптації до європейських стандартів [4, с. 298–299]. Дослідження підтверджують, що сучасна правнича освіта має трансформуватися з теоретичної моделі на модель, що розвиває самостійність та здатність до самоосвіти, яка сприятиме формуванню самоосвітньої компетентності, цифровізації навчання, адаптації до умов воєнного стану та інтеграції в європейський освітній простір.

Питання системного поєднання самоосвіти та практичної діяльності потребує подальшого наукового дослідження.

Мета статті. Визначення ролі самоосвіти та юридичної практики у формуванні професійних компетентностей майбутніх юристів та обґрунтування ефективних підходів до їх організації.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Центральною ідеєю системи юридичної освіти та підготовки професійних юридичних кадрів є формування високого рівня правової культури та правосвідомості майбутніх юристів, оскільки від якісного вирішення цієї задачі безпосередньо залежить професійний рівень випускника: його компетентність, усвідомлене розуміння цінності самого права, практична готовність до майбутньої професії, стійкість до професійної деформації тощо [1, с. 541].

Самоосвіта, в свою чергу, є невід’ємною складовою професійного становлення майбутнього юриста. В умовах постійних змін законодавства та правозастосовної практики, фахівець повинен бути здатним до безперервного навчання та самовдосконалення. Організація самоосвіти передбачає формування навичок пошуку, аналізу, систематизації та критичного осмислення правової інформації, а також здатності застосовувати отримані знання на практиці [2, с. 662].

Самоосвіта (самоосвітня компетентність) є критично важливою для майбутнього юриста, оскільки професійна діяльність вимагає постійної роботи з оновлюваними нормативно-правовими документами. Вона включає мотивацію, здатність до раціонального планування та професійні компетентності самостійної роботи.

Ефективна самоосвіта базується на таких принципах:

- цілеспрямованість і системність;
- самодисципліна та відповідальність;

- використання сучасних інформаційних ресурсів;

- рефлексія та оцінювання власних результатів.

Особливого значення набуває використання цифрових технологій у процесі самоосвіти, зокрема дистанційних форм навчання, онлайн-курсів та професійних платформ [7, с. 168–169]. Це сприяє формуванню у майбутнього юриста гнучкості мислення та здатності швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності.

Самоосвіта відіграє ключову роль у формуванні професійних компетентностей майбутніх юристів, оскільки юридична сфера характеризується постійними змінами в законодавстві, великими обсягами інформації та потребою у високому рівні правосвідомості. Вона виступає основою професійного розвитку та інструментом, що дозволяє майбутнім фахівцям адаптуватися до вимог часу та самостійно поповнювати знання.

Юридична практика виступає важливим інструментом формування професійних компетентностей. Вона забезпечує можливість застосування теоретичних знань у реальних або наближених до реальних умовах [6, с. 61–63].

До основних форм юридичної практики належать:

- стажування в органах державної влади та юридичних установах;
- участь у юридичних клініках;
- моделювання судових процесів (moot court);
- практичні заняття з аналізу кейсів.

Практична діяльність сприяє розвитку таких ключових навичок:

- правовий аналіз і аргументація;
- складання юридичних документів;
- комунікація з клієнтами;
- прийняття рішень у складних ситуаціях;
- етична та моральна відповідальність.

Важливим є також розвиток логічного мислення майбутнього юриста, яке безпосередньо впливає на якість правозастосування та рівень правової культури суспільства [8, с. 119–120].

Інтеграція самоосвіти та практики є необхідною умовою ефективної підготовки майбутніх юристів. Самостійне опрацювання матеріалів у поєднанні з практичним досвідом дозволяє студентам глибше засвоювати знання, формувати критичне мислення та професійну ідентичність [5, с. 135].

Такий підхід сприяє переходу від пасивного засвоєння інформації до активного її використання та застосування на практиці.

Варто зазначити, що юридична практика – є фундаментом у формуванні професійних компетентностей майбутніх юристів, оскільки вона перетворює теоретичні знання, здобуті в університеті, на реальні практичні навички, забезпечуючи професійну адаптацію. Вона є сполучною ланкою між навчанням та юридичною професійною діяльністю, дозволяючи майбутнім юристам побачити роботу правової системи зсередини, успішно професійно самореалізуватися, бути задоволеним собою і прагнути до подальшого розвитку.

Організація самоосвіти та юридичної практики вимагає системного підходу, що поєднує теоретичне оновлення знань із їх негайним впровадженням. Основними методами є використання авторитетних джерел, аналіз практичних кейсів, участь у спеціалізованих заходах та інноваційні методики навчання.

Існують методи:

а) які забезпечують оволодіння навчальним предметом (словесні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні);

б) які стимулюють та мотивують навчально-наукову діяльність (навчальні дискусії, проблемні ситуації, ділові ігри, творчі завдання, пошук і дослідження, експерименти, конкурси, вікторини і т. п.);

в) методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності (опитування, залік, іспит, контрольна робота, тестові завдання, питання для самоконтролю та ін.) [11, с. 1002].

В рамках класичної методики навчання розрізняють пасивну та активну методики. Інноваційна методика також може бути класифікована таким чином, але тільки на умовно-теоретичному рівні, оскільки більшість її методів базуються на активній складовій.

Пасивна методика включає в себе методи викладання, що забезпечують взаємодію між викладачем та учнями на організаційно-комунікативному рівні. На сьогоднішній день пасивна методика переважає при викладанні юридичних дисциплін у навчальному процесі більшості закладів вищої освіти України, особливо це стосується тих навчальних закладів, основний профіль яких не пов'язаний з юриспруденцією.

Схема викладу матеріалу викладачем з використанням пасивної методики полягає в наступному: викладач викладає теорію стосовно досліджуваного питання, наводить практичні приклади, що співвідносяться з теоретичним матеріалом, наводить способи їх вирішення. Все це сприяє засвоєнню учнями готового навчального матеріалу з конкретними практичними прикладами, які пропонує викладач. Надалі учень зможе застосувати отримані знання на практиці, але тільки в рамках тих прикладів, які були вивчені ним раніше (робота за зразком) [11, с. 1002].

Професійна компетентність юриста – це інтегративна якість особистості фахівця, що поєднує наявність юридичних знань та вмінь з різних галузей права, професійно важливих якостей для ефективного виконання професійної діяльності з дотримання прав і свобод людини [10, с. 91]. Правнича освіта є особливо відповідальною, адже вимагає постійного самовдосконалення всіма доступними шляхами які обирає майбутній фахівець, але вона ж і є, водночас, цікавою і потрібною.

Поєднання самоосвіти та юридичної практики є основою формування професійних компетентностей майбутнього юриста, створюючи синергію між теоретичними знаннями та їх реальним застосуванням. У сучасних умовах динамічного законодавства та конкуренції з боку штучного інтелекту, ця

парадигма перетворюється з переваги на необхідність. Самоосвіта та практика не існують окремо, вони взаємодоповнюють одна одну. Самоосвіта покращує якість практики, а практика є ефективним інструментом у виявленні прогалин законодавства. Поєднання обох цих елементів формує професійну культуру, що включає знання, мораль та вміння застосовувати інструментарій права в практичній діяльності.

У сучасних умовах реформування правової системи та зростання вимог до професійної компетентності майбутнього юриста особливого значення набуває ефективна самоосвіта та раціональна організація юридичної практики. Традиційна модель навчання, орієнтована переважно на засвоєння теоретичних знань, поступово доповнюється підходами, що акцентують увагу на розвитку практичних навичок, критичного мислення та здатності до безперервного професійного розвитку.

Самоосвіта є цілеспрямованою діяльністю, спрямованою на самостійне здобуття знань. До її основних методів належать:

- інформаційно-аналітичний метод (робота з нормативними актами);
- проблемно-пошуковий метод;
- кейс-метод;
- самоконтроль і рефлексія.

Застосування кейс-методу сприяє формуванню практичних навичок [12, с. 50–52].

Юридична практика включає правозастосовну діяльність та формування правових позицій.

Основні методи:

- юридичний аналіз;
- юридичне конструювання;
- системний підхід;
- порівняльно-правовий метод.

Метод юридичного конструювання дозволяє створювати ефективні правові акти [13].

Наступним методом (підходом) до організації самоосвіти та юридичної практики – є практико-орієнтоване навчання, яке включає в себе:

- юридичні клініки;
- стажування;
- моделювання судових процесів.

Такий підхід також ефективно сприяє формуванню професійних компетентностей майбутніх юристів [14, с. 139-141].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Самоосвіта та юридична практика є взаємодоповнюючими елементами професійної підготовки майбутніх юристів. Їх ефективне поєднання забезпечує формування необхідних компетентностей, підвищує рівень професійної готовності та конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Самоосвіта забезпечує безперервність навчання та професійне зростання юриста. Вона дозволяє підтримувати актуальність знань і підвищувати ефективність практичної діяльності. Самоосвіта та юридична практика є взаємодоповнюючими процесами. Їх ефективне поєднання забезпечує високий рівень професійної підготовки юриста.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку інноваційних моделей інтеграції теорії,

практики та самостійного навчання у правничій освіті. Сучасні вимоги до майбутніх юристів визначаються новими реаліями. Вони повинні мати не лише глибокі знання в галузі права, але й компетентність в інших областях. Кросфункціональність допоможе володіти різними знаннями, що дозволить юристам бути більш гнучкими та адаптивними до змін на ринку праці, що в черговий раз підтверджує важливість поєднання самоосвіти та юридичної практики зважаючи на вимоги сучасного суспільства.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Павлюк Н.В. Роль правової (юридичної) освіти у формуванні професійної правової культури та правосвідомості майбутніх юристів. *Право та державне управління*. 2024. № 4. С. 540–545.
2. Кушевська Н. М., Заверуха Ю. Г., Прилипко В. М. Актуальні виклики та тенденції у сфері професійної підготовки юристів в Україні. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 2(30). С. 655–669.
3. Письменна О. П., Ільченко К. Р. Адаптація юридичної освіти до вимог сучасного світу: проблеми, перспективи та забезпечення якості. *Нове українське право*. 2024. № 2. С. 109–113.
4. Грищенко А. І. Вища юридична освіта в Україні: вектори реформування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Вип. 83(1). С. 298–304.
5. Кіріяк О. В. «Global Legal Skills’ 2024»: платформа для обміну найкращими практиками у юридичній освіті. *Science and Science of Science*. (2(128)). 2025. С.132–144.
6. Тихонова Д. С. Теорія та практика сучасної юриспруденції: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м.Харків, 25 трав. 2023 р.). Харків, 2023. Вип. 1. 307 с.
7. Маргулов А. Х. Дистанційна форма навчання: аналіз стану та перспективи розвитку. *Традиції та інновації в сучасній науці та освіта в умовах викликів та загроз глобалізації*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м.Дніпро, 29 лист. 2022 р. Дніпро, 2023. С.168–169.
8. Берендєєв А. Вплив логічного мислення юриста на загальний розвиток правової культури суспільства. *Проблеми формування громадянського суспільства в Україні*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Дніпро, 10 трав. 2024 р. Дніпро, 2024. С.119–121.
9. Кириленко С. Організація юридичної освіти (спеціальність «Право») в Україні та Польщі: порівняльний аналіз. *Молодь і ринок*. 2024. № 4(224). С. 168–172.
10. Федоренко О. Зміст професійної компетентності юриста. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2018. Вип. 1. С. 87–93.
11. Забарна Н., Ковда Н. Інноваційна методика викладання юридичних дисциплін. *Innovative Methodology of Teaching Legal Studies. Trajektoriâ Nauki = Path of Science*. 2021. Vol. 7. No 11. P.1001–1007 (Режим доступу URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatsiyana-metodika-vikladannya-yuridichnih-distiplin/viewer> дата звернення 21.04.2026).
12. Нітченко А. Інноваційні методи навчання в системі вищої юридичної освіти. *Актуальні проблеми правознавства*. 2023. № 1(7). С. 49–53.
13. Манько Д. Г. Спеціальні методи юридичної діяльності щодо створення правових актів. Режим доступу URL: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v29/3.pdf](https://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v29/3.pdf). дата звернення 21.04.2026).
14. Костюченко О. Е. Практико-орієнтоване навчання як інструмент розвитку юридичної освіти. *Нове українське право*. 2021. Вип. 4. С. 138–143.

REFERENCES

1. Pavliuk, N. V. (2024). Rol' pravovoyi (yurydychnoyi) osvity u formuvanni profesiyanoi pravovoyi kul'tury ta pravovidomosti maybutnikh yurystiv [The role of legal

education in the formation of professional legal culture and legal awareness of future lawyers]. *Pravo ta derzhavne upravlinnya*. (4). S. 540–545. [in Ukrainian]

2. Kushevska, N. M., Zaverukha, Yu. H., & Prylypko, V. M. (2024). Aktual'ni vyklyky ta tendentsiyi u sferi profesiyanoi pidgotovky yurystiv v Ukraini [Current challenges and trends in the field of professional training of lawyers in Ukraine]. *Nauka i tekhnika s'ohodni*. 2(30). S. 655–669. [in Ukrainian]
3. Pysmenna, O. P., & Il'chenko, K. R. (2024). Adaptatsiya yurydychnoyi osvity do vymoh suchasnoho svitu: problemy, perspektyvy ta zabezpechennya yakosti [Adaptation of legal education to the requirements of the modern world: problems, prospects, and quality assurance]. *Nove ukrayins'ke pravo*. (2). S. 109–113. [in Ukrainian]
4. Hryshchenko, A. I. (2024). Vyscha yurydychna osvita v Ukraini: vektory reformuvannya [Higher legal education in Ukraine: vectors of reform]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*. 83(1). S. 298–304. [in Ukrainian]
5. Kiriya, O. V. (2025). «Global Legal Skills’ 2024»: platforma dlya obminu naykrashchymy praktykamy u yurydychnyi osviti [“Global Legal Skills’ 2024”: a platform for sharing best practices in legal education]. *Science and Science of Science*. 2(128). S. 132–144. [in Ukrainian]
6. Tykhonova, D. S. (2023). Teoriya ta praktyka suchasnoyi yurysprudentsiyi [Theory and practice of modern jurisprudence]. In *Materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (Kharkiv, May 25, 2023)*. Kharkiv. Issue 1. 307 s. [in Ukrainian]
7. Marhulov, A. Kh. (2023). Dystantsiyna forma navchannya: analiz stanu ta perspektyvy rozvytku [Distance learning: analysis of the current state and development prospects]. In *Tradytsiyi ta innovatsiyi v suchasniy nauks' ta osviti v umovakh vyklykiv ta zahroz hlobalizatsiyi: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Dnipro, Nov 29, 2022)* Dnipro. S. 168–169. [in Ukrainian]
8. Berendieiev, A. (2024). Vplyv lohichnoho myslennya yurysta na zahal'nyy rozvytok pravovoyi kul'tury suspil'stva [The influence of a lawyer's logical thinking on the overall development of legal culture of society]. In *Problemy formuvannya hromadyans'koho suspil'stva v Ukraini: materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (Dnipro, May 10, 2024)*. Dnipro. S. 119–121. [in Ukrainian]
9. Kyrylenko, S. (2024). Orhanizatsiya yurydychnoyi osvity (spetsial'nist' «Pravo») v Ukraini ta Pol'shchi: porivnyal'nyy analiz [Organization of legal education (specialty “Law”) in Ukraine and Poland: a comparative analysis]. *Molod' i rynek*. 4(224). S. 168–172. [in Ukrainian]
10. Fedorenko, O. (2018). Zmist profesiyanoi kompetentnosti yurysta [The content of professional competence of a lawyer]. *Pedahohichni innovatsiyi: ideyi, realiyi, perspektyvy*. (1). S. 87–93. [in Ukrainian]
11. Zabarna, N., & Kovda, N. (2021). Innovatsiyna metodyka vykladannya yurydychnykh dystsyplin [Innovative methodology of teaching legal disciplines]. *Trajektoriâ Nauki = Path of Science*. 7(11). P. 1001–1007. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatsiyana-metodika-vikladannya-yuridichnih-distiplin/viewer> (accessed April 21, 2026). [in Ukrainian]
12. Nitchenko, A. (2023). Innovatsiyni metody navchannya v systemi vyshchoyi yurydychnoyi osvity [Innovative teaching methods in the system of higher legal education]. *Aktual'ni problemy pravoznavstva*, 1(7), 49–53. [in Ukrainian]
13. Manko, D. H. (n.d.). Spetsial'ni metody yurydychnoyi diyal'nosti shchodo stvorennya pravovykh aktiv [Special methods of legal activity in the creation of legal acts]. URL: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v29/3.pdf> (accessed April 21, 2026). [in Ukrainian]
14. Kostyuchenko, O. Ye. (2021). Praktyko-oriyentovane navchannya yak instrument rozvytku yurydychnoyi osvity [Practice-oriented learning as a tool for the development of legal education]. *Nove ukrayins'ke pravo*. (4). S. 138–143. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ТЕРНАВСЬКА Тетяна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи та соціально-

гуманітарних дисциплін Української державної льотної академії.

Наукові інтереси: соціально-педагогічні умови розвитку пізнавальної діяльності, професійна самореалізація.

БЄЛЯЄВА Анна – аспірант Української державної льотної академії.

Наукові інтереси: самореалізація в професії та її структура.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

TERNAVSKA Tetiana – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Higher

School Pedagogy and Social and Humanitarian Disciplines, Ukrainian State Flight Academy.

Scientific interests: socio-pedagogical conditions for the development of cognitive activity, professional self-realization.

BIELIAIEVA Anna – Postgraduate Student, Ukrainian State Flight Academy.

Scientific interests: self-realization in the profession and its structure.

Стаття надійшла до редакції 15.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 27.03.2026 р.

УДК 377.3:005.336.2:811(510)

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-485-489

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

СЮЙ Пей –

аспірант спеціальності

011 Освітні, педагогічні науки

Національного університету

біоресурсів і природокористування України

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8029-3605>

e-mail: liliia.k@nwwu.org

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІНДІНШАНСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Стаття присвячена дослідженню процесу формування інішомовної компетентності студентів професійно-технічних коледжів за допомогою впровадження метакогнітивних практик у навчальний процес вивчення іноземних мов. Актуальність роботи зумовлена зростаючою потребою у розвитку автономності учнів та формування у них навичок саморегуляції пізнавальної діяльності в умовах сучасного інформаційного суспільства. У статті розкривається теоретична сутність метакогнітивних знань та представлено метакогнітивну стратегію як інтегративну особистісну освіту, що включає метакогнітивні знання, навички планування, моніторингу та оцінки власної навчальної діяльності. Особлива увага приділяється аналізу рефлексивних практик як інструменту розвитку метакогнітивних здібностей студентів. Досліджено навчальну програму формування інішомовної компетентності Піндіншанського політехнічного коледжу засобами метакогнітивних стратегій, принципи її побудови.

Розглянуто особливості моделі формування інішомовної компетентності студентів технічних спеціальностей, яку використовують у Піндіншанському політехнічному коледжі. Встановлено, що модель включає чотири блоки: дидактично-методологічний, мотиваційно-цільовий, змістовно-процесуальний, оціночно-результативний. Встановлено, що використання метакогніції в освітньому процесі значно підвищує мотивацію та контекстуалізує використання іноземної мови через залучення ділових документів, кейсів, сценаріїв тощо.

Виявлено, що систематичне використання метакогнітивних практик сприяє розвитку навичок самоаналізу, планування навчальної діяльності, самооцінки та коригування стратегій вивчення іноземної мови. Практична значущість дослідження полягає у апробації конкретної моделі формування інішомовної компетентності студентів Піндіншанського політехнічного коледжу засобами метакогнітивних стратегій. Головним досягненням використання даної моделі є підвищення відповідальності студентів за своє навчання іноземної мови, рефлексії власних підходів до навчання, рівня знань іноземної мови.

Ключові слова: іноземна мова, професійна компетентність, дидактичний блок, рефлексивна практика, мультимедійні засоби, метакогнітивні стратегії.

XU Pei –

PhD Student Specialties

011 Education, Pedagogical Sciences

of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8029-3605>

e-mail: liliia.k@nwwu.org

MODEL OF FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE OF STUDENTS OF PINGDINGSHAN POLYTECHNIC COLLEGE

The article is devoted to the study of the process of forming foreign language competence of students of vocational and technical colleges by introducing metacognitive practices into the educational process of studying foreign languages. The relevance of the work is due to the growing need to develop students' autonomy and form in them the skills of self-regulation of cognitive activity in the conditions of the modern information society. The article reveals the theoretical essence of metacognitive knowledge and presents the metacognitive strategy as an integrative personal education, which includes metacognitive knowledge, skills of planning, monitoring and evaluating one's own educational activity. Special attention is paid to the analysis of reflective practices as a tool for developing students' metacognitive abilities. The curriculum for forming foreign language competence of Pindingshan Polytechnic College by means of metacognitive strategies, the principles of its construction are studied. The features of the model for forming foreign language competence of students of technical specialties, which is used in Pindingshan Polytechnic College, are considered. It was established that the model includes four blocks: didactic-methodological, motivational-targeted, content-processual, evaluative-resultative. It was established that the use of metacognition in the educational process significantly increases motivation and contextualizes the use of a foreign language through the involvement of business documents, cases, scenarios, etc.